



PŘÍRUČKA

„PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ“

Obsah:

1. Úvod	str. 1
2. Předcházení vzniku odpadu a legislativa	str. 2
3. Osvěta účastníků systému	str. 2
4. Odpadové hospodářství a jeho hierarchie	str. 3
5. Příprava k opětovnému použití	str. 3
6. Recyklace odpadu	str. 4
7. Stavební a demoliční odpad	str. 6
8. Zpětný odběr elektrozařízení	str. 6
9. Nebezpečný odpad	str. 7
10. Sběrný dvůr odpadů	str. 7
11. Závěr	str. 7

1. Úvod

Město Kyjov se v rámci své činnosti v odpadovém hospodářství řídí mimo jiné Plánem odpadového hospodářství města Kyjova 2017 až 2026 (dále jen „Plán odpadového hospodářství města Kyjova“) zpracovaným společností ECO – Management, s.r.o., IČ: 46972218. Závazná část Plánu odpadového hospodářství města Kyjova je závazným podkladem pro činnost města v oblasti odpadového hospodářství a podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace města.

Plán odpadového hospodářství města Kyjova je zveřejněn na portálu veřejné správy.

Ve spolupráci se svozovou společností je město Kyjov povinno zajistit osvětu a informovanost občanů v rámci předcházení vzniku jednotlivých složek komunálních odpadů (zejména směsného komunálního odpadu SKO, biologického odpadu rostlinného původu BORO, papíru, plastu, skla, kovů, velkoobjemového odpadu, nebezpečného odpadu, stavebního a demoličního odpadu, a dalších složek KO atd.) a dobrovolného využití Programu PVO JMK (předcházení vzniku odpadů Jihomoravského kraje).

Na území města Kyjova zabezpečuje na základě smluvního vztahu nakládání s odpady společnost **EKOR, s.r.o., IČ: 60700262**.

V rámci této prevence bude město Kyjov realizovat následující opatření:

- a) k propagování předcházení vzniku odpadů využívat platformy zpřístupněné MŽP v průběhu platnosti Plánu odpadového hospodářství města Kyjova,
- b) aktualizovat příručku vztahující se k předcházení vzniku odpadů a zveřejňovat ji na webové stránce města Kyjova,
- c) realizovat a každoročně vyhodnocovat opatření kapitoly 4. Předcházení vzniku odpadů ve městě Kyjově ze Závazné části Plánu odpadového hospodářství města Kyjova se zaměřením na jednotlivé složky komunálních odpadů města Kyjova (zejména SKO, BORO, materiálově využitelné složky KO, nebezpečné složky KO, velkoobjemový odpad, obaly a výrobky s ukončenou životností a s režimem zpětného odběru, stavební odpady atd.) a informovat občany a veřejnost o plnění těchto opatření na webové stránce města Kyjova.

Prevence v odpadovém hospodářství ve městě Kyjově bude směřovat ke snižování množství vznikajících komunálních odpadů, tak ke snižování jejich nebezpečných vlastností, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí a zdraví obyvatel. Za prevenci v této oblasti je považováno komunitní kompostování, opětovné využití výrobků a příprava k němu. Cíle a opatření v předcházení vzniku odpadů ve městě Kyjově jsou zaměřeny obecně na prevenci vzniku odpadů se zdůrazněním prevence u vybraných toků KO.

Hlavní přínosy lze očekávat v oblasti zabezpečení dostupných informací na různých úrovních, zvýšení povědomí o problematice, zvýšení pocitu vlastní zodpovědnosti, reálného prosazování opatření jak u občanů tak institucí v oblasti prevence vzniku odpadů.

Město Kyjov bude dodržovat hierarchii nakládání s odpady a odpadům předcházet.

V rámci této prevence má město Kyjov vydanou obecně závaznou vyhlášku, kterou se stanovuje obecní systém odpadového hospodářství na území města Kyjova (dále jen „vyhláška města Kyjova“ nebo „systém“).

2. Předcházení vzniku odpadu a legislativa

Předcházení vzniku odpadu se rozumí opatření přijatá předtím, než se movitá věc stane odpadem, která omezují nepříznivé dopady vzniklého odpadu na životní prostředí a zdraví lidí, omezují obsah nebezpečných látek v materiálech a výrobcích nebo omezují množství odpadu, a to i prostřednictvím opětovného použití výrobků nebo jejich částí k původnímu účelu nebo prodloužením životnosti výrobků.

Prevence v odpadovém hospodářství by tak měla směřovat jednak ke snižování množství vznikajících odpadů, jednak ke snižování jejich nebezpečných vlastností, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí a zdraví obyvatel. Problematika předcházení vzniku odpadů má velice široký obsah. Předcházení vzniku odpadů se týká sektoru nakládání s odpady, ale rovněž těžebního sektoru, výrobního průmyslu, designu, návrhářů, projektantů, poskytovatelů služeb, vzdělávání a osvěty, veřejné i soukromé spotřeby. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech ukládá členským státům povinnost vytvořit národní programy předcházení vzniku a stanovuje další požadavky s cílem předcházet vzniku odpadů.

Současná prevenční opatření odpadového hospodářství České republiky jsou stanovena zejména v Programu předcházení vzniku odpadů České republiky, který byl schválen usnesením vlády č. 869/2014 dne 27. 10. 2014. Program je plně zahrnut ve stávajícím Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024 (POH ČR), který schválila vláda České republiky 22. 12. 2014. Vláda ČR rovněž schválila nařízení vlády č. 352/2014 Sb., kterým se vyhlašuje závazná část POH ČR. Návrhová část Programu (cíle a opatření) se stala součástí nařízení č. 352/2014 Sb.

Zákony v oblasti odpadového hospodářství, a to jak zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, tak zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, a zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, v sobě obsahují celou řadu prvků na podporu prevence. Povinnosti v oblasti předcházení vzniku odpadů jsou stanoveny zejména v § 12 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Prevence předcházení vzniku odpadů je v ČR rovněž součástí aktivit v rámci oběhového hospodářství.

3. Osvěta účastníků systému

Účastníci systému odpadového hospodářství budou pravidelně informováni:

- a) o množství vyprodukovaného komunálního odpadu, a to vždy každoročně k 01.04., za vykazovaný rok,
- b) o způsobech a rozsahu sběru složek tříděného odpadu,
- c) o možnostech prevence a minimalizace vzniku odpadů,
- d) o výsledcích odpadového hospodářství, a to vždy k 01.04., za příslušný kalendářní rok.
- e) o množství vyprodukovaného směsného komunálního odpadu a biologického odpadu rostlinného původu přepočteného na jednoho obyvatele, vždy k 01.04., za předcházející kalendářní rok.

Informace budou uvedeny na webových stránkách města Kyjova.

4. Odpadové hospodářství a jeho hierarchie

Odpadovým hospodářstvím se rozumí činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadu, na nakládání s odpadem, na následnou péči o místo, kde je odpad trvale uložen, zprostředkování nakládání s odpady a kontrola těchto činností.

Odpadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a není-li možné ani to, jeho odstranění.

Při uplatňování hierarchie odpadového hospodářství se zohlední

- a) celý životní cyklus výrobků a materiálů, zejména s ohledem na snižování vlivů nakládání s odpady na životní prostředí a zdraví lidí,
- b) zásada předběžné opatrnosti a udržitelnosti,
- c) technická proveditelnost a hospodářská udržitelnost,
- d) ochrana zdrojů, životního prostředí, zdraví lidí a hospodářské a sociální dopady a
- e) cíle, zásady a opatření Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Od hierarchie odpadového hospodářství je možné se odchýlit v případě odpadů, u nichž je to při zohlednění celkových dopadů životního cyklu výrobků a materiálů zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním vhodné s ohledem na nejlepší výsledek z hlediska ochrany a životního prostředí a zdraví lidí.

Předcházet vzniku odpadů tedy znamená konat tak, že odpad nevznikne vůbec nebo že ho vznikne méně a činit kroky, které omezují nebezpečnost vznikajícího odpadu či jeho dopady na životní prostředí a lidské zdraví. Nejlepším odpadem je tedy ten, který vůbec nevznikne.

Snažme se tedy omezit, snížit množství vyprodukovaných odpadů tím, že např. nebudeme používat jednorázové nákupní tašky, jednorázové dětské pleny, kupovat balené vody. Věřte, má to smysl. Čím méně odpadů, tím méně zatížíme životní prostředí, snížíme spotřebu surovin, energie a produkci odpadů.

5. Příprava k opětovnému použití

Za opětovné použití se dle zákona o odpadech rozumí postupy, kterými jsou výrobky nebo jejich části, které nejsou odpadem, znovu použity ke stejnému účelu, ke kterému byly původně určeny. Přípravou k opětovnému použití se rozumí způsob využití odpadů zahrnujících kontrolu, čištění nebo opravu, která zaručí, že jsou výrobky nebo jejich části možné bez dalšího zpracování opětovně používat. V praxi se jedná např. o počítače a oblečení, které lze použít k charitativním účelům nebo o elektrozařízení, které se prodává v bazarech (mobilní telefony, videokamery, notebooky apod.).

6. Recyklace odpadu

Recyklací odpadů se dle zákona o odpadech rozumí způsob využití odpadu, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky, ať pro původní nebo pro jiné účely; recyklace odpadu zahrnuje přepracování organických materiálů, ale nezahrnuje energetické využití a přepracování na materiály, které mají být použity jako palivo nebo jako zásypový materiál.

Mezi recyklovatelné materiály patří kovy (železo, hliník, měď), papír, plasty, sklo, bioodpad, textilie, oleje, rozpouštědla, vysloužilé světelné zdroje a jiné.

Aby mohl být odpad recyklován, musí být vytríděn na jednotlivé složky odpadu. K tomuto účelu slouží sběrné nádoby umístěné na sběrných místech území města Kyjova nebo na sběrném dvoře odpadů.

Třídí se: **papír, plasty, čiré a barevné sklo, kovy, použitý jedlý olej a tuk, biologický odpad rostlinného původu a textil.**



Symbol recyklace

„Jak třídít“ nejlépe tyto složky odpadu:

- a) **Papír** odevzdávejte do sběrné nádoby (**kontejneru**) o objemu 1100 l s modrým víkem. Rovněž také do nádoby o stejného objemu a modré barvy. Nádoby jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo je možné papír odevzdat na sběrném dvoře odpadů.



Do nádoby patří noviny, časopisy, reklamní letáky, papírové obaly, kancelářský papír, sešity apod. **Krabice je potřeba rozložit nebo sešlápnout.** Ušetří se tak místo. Nevhazuje se mokrá, mastná nebo jinak znečištěný papír a papírový obal od vajíček ani roličky od toaletního papíru a jiné papírové materiály již jednou recyklované. Ty patří do bioodpadu nebo je lze zkompostovat.

Sběr odpadu je prováděn každý pátek.

Separovaný odpad lze použít např. jako náhradu suroviny ze dřeva, na výrobu toaletního papíru a sešitů. Papír, který se nevytrídí končí na skládce odpadů. **Zde se rozkládá za vzniku metanu – hlavního skleníkového plynu, který přispívá ke globálnímu oteplování.**

- b) **Plasty** odevzdávejte do sběrné nádoby (**kontejneru**) o objemu 1100 l se žlutým víkem. Nádoby jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo lze plasty odevzdat na sběrném dvoře odpadů.



Do nádoby patří sáčky, tašky, fólie, PET láhve a plastové nádoby, polystyren, kelímky a krabičky od potravin, výrobky z plastů, nápojové kartony (krabice od džusů, mléčných výrobků, vín) apod.. **PET láhve, plastové nádoby a nápojové kartony je potřeba před vhozením sešlápnout.** Tímto ušetříme místo. Nevhazují se obaly se zbytky potravin (nemusí být čistě vymyté), od chemikálií

a nebezpečných látek, novodurové trubky, podlahové krytiny, nafukovací hračky do vody a jiné plasty s obsahem PVC.

Sběr odpadu je prováděn každý pátek. U některých vybraných lokalit také v úterý. Odpad je svážen do Těmic, na třídící linku.

Separovaný odpad lze použít např. na výrobu nových lahví, fólií, obalových materiálů, umělých textilních vláken (koberce, výplně bund) nebo lze z nich vyrobit odpadkové koše, zatravnovací dlažba. Slouží také jako přísada do stavebních materiálů. Plasty, který se nevytřídí končí na skládce odpadů. **Zde se rozkládají i 100 let.**

- c) **Sklo čiré** odevzdávejte do sběrné nádoby (**bílého zvonu**) o objemu 1100 l. Nádoby



jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo lze sklo odevzdat na sběrném dvoře odpadů.

Do nádoby patří výhradně obaly z čirého skla, ale i tabulové sklo, příp. akvária. Nevhazuje se porcelán, keramika, kovové uzávěry a zátky či jejich zbytky nevadí.

Sklo patří mezi nejlépe recyklovatelnou surovinu a je možné ji v podstatě opakovaně používat. Ze starého skla lze vyrobit opět láhve na nápoje, zavařovací sklenice a jiné skleněné obaly.

Sběr odpadu je prováděn nepravidelně, po naplnění většího počtu nádob.

- d) **Sklo barevné** odevzdávejte do sběrné nádoby (**zeleného zvonu**) o objemu 1100 l. Nádoby



jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo lze sklo odevzdat na sběrném dvoře odpadů.

Do nádoby patří obaly z barevného skla (zelené, hnědé sklo). Obdobně jako u skla čirého se nevhazuje porcelán, keramika, kovové uzávěry a zátky.

Sběr odpadu je prováděn nepravidelně, po naplnění většího počtu nádob.

- e) **Kovy** odevzdávejte do sběrné nádoby (**černý kontejner**) o objemu 1100 l s šedým víkem. Nádoby jsou umístěny na stanovištích, nebo lze kovy odevzdávat na sběrném dvoře odpadů a ve výkupnách, které mají k této činnosti oprávnění. Sběrný dvůr odpadů je rovněž výkupnou. Mezi vykupované kovy patří např. měď, hliník, bronz, železný šrot.



Sběr odpadu je prováděn 1x měsíčně.

- f) **Použitý jedlý olej a tuk** odevzdávejte do sběrných nádob (**zelených popelnic**) o objemu 240 l a 360 l. Nádoby jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo lze odevzdat na sběrném dvoře odpadů.



Popelnice mají technicky upravený vhoz a jsou určeny pouze pro odkládání upotřebených potravinářských olejů a tuků pocházejících z domácností. Oleje a tuky odkládejte do popelnic pouze v pevných obalech např. PET lahve. Separovaný odpad se využije např. při výrobě nových výrobků v kosmetickém průmyslu nebo při výrobě paliva a energie.

Sběr odpadu je prováděn nepravidelně, v četnosti 1 až 4 měsíců nebo po dohodě s příjemcem služby, na základě naplnění.

- g) **Biologický odpad rostlinného původu (BORP)** je veškerý biodegradabilní odpad a materiál rostlinného původu bez příměsí ostatních nerozložitelných látek a bez znečištění jinými látkami, zvláště nebezpečnými např. tráva, listí, zbytky rostlin, větve, kořeny, piliny, seno, sláma, zemina z květináčů, popel ze dřeva, zbytky ovoce a zeleniny, čajový odpad včetně sáčků, kávové sedliny, zbytky jídel rostlinného původu. Mezi BORP nepatří maso, ani cokoliiv živočišného původu, veterinární odpad, mikrotenové a igelitové sáčky, potišťený papír, natřené dřevěné předměty apod.



Ke shromažďování BORP jsou určeny sběrné nádoby (**hnědé popelnice a kontejnery**) o objemu 120 a 770 l. Popelnice byly v rámci projektu separovaného sběru, shromažďování a svozu k využití biologicky rozložitelného odpadu z domácností předány uživatelům do nájmu (každé domácnosti bydlící v samostatném rodinném domě nebo vlastníkům nemovitostí na území města Kyjova u nichž není nikdo hlášen k trvalému pobytu) a kontejnery byly umístěny u bytových domů s větším počtem bytů.

Popelnice je nutné v den svozu připravit ke svozu, umístit na bezpečné svozové stanoviště. Její umístění na okraj chodníku nebo vozovky max. 1,5 od okraje vozovky nebo na místo dohodnuté se svozovou společností. Neumožňuje-li stav komunikace svozové technice příjezd k nemovitosti, od které je svážen odpad, město Kyjov po dohodě se svozovou společností a účastníkem systému určí stanoviště sběrné nádoby na nejbližším přístupném místě. Po provedeném svozu je potřeba zajistit tentýž den úklid sběrné nádoby na stálé stanoviště.

Systém svozu je nastaven v intervalu 1x za 14 dnů (sudý týden).

- h) **Textil** odevzdávejte do sběrné nádoby (**kontejneru**) označeného logem TEXTIL. Nádoby jsou umístěny na veřejném prostranství města Kyjova, na stanovištích, nebo je možné textil odevzdat na sběrném dvoře odpadů. Rovněž je možné textil odevzdat charitativní organizaci, která provozuje sbírku odložených oděvů.



Do nádoby patří čistý, suchý a zabalený bytový textil, oděvy, obuv a hračky. Vše co je možné ještě nosit nebo používat. Zaneřádné textilie od chemikálií, potravin a podobně odevzdávejte do sběrného dvora. Převážná část oblečení je předána dalším organizacím, popř. dál prodána. Z odpadové Nepoužitě kusy oblečení a další doplňky jsou předány k dalšímu zpracování.

Sběr textilu je prováděn 1x týdně.

7. **Stavební a demoliční odpad** – Stavební a demoliční odpad není odpadem komunálním.

Stavební a demoliční odpad lze použít, předat či odstranit pouze zákonem stanoveným způsobem.

Nepodnikající fyzické osoby mohou stavební a demoliční odpad uložit na sběrném dvoře, a to pouze v omezeném množství 500 kg na stavbu (byt) v Kyjově, ve které je občan hlášen k trvalému pobytu, a rok.

8. **Zpětný odběr elektrozařízení** – má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí a lidské zdraví. Elektrozařízení obsahuje totiž nebezpečné látky jako např. rtuť, olovo nebo kadmium, které se pak při odevzdání do běžného komunálního odpadu a následném uložení na skládce odpadů uvolňují do ovzduší. Tím by mohlo dojít k poškození životního prostředí. Pokud ale odevzdáte **vysloužilé elektrospotřebiče** do sběrných nádob k tomu určených nebo na sběrná místa k tomuto účelu daná, poputují přímo do recyklační linky, kde se z nich pomocí různých separací získávají

původní suroviny a materiály ke znovuvyužití. Recyklací např. běžných 100 ks televizorů se uspoří elektrická energie pro domácnost až na 4 roky.



Elektrozařízení odevzdávejte do červených stacionárních kontejnerů umístěných na veřejném prostranství města Kyjova, na sběrných místech, nebo na sběrný dvůr odpadů popř. některému prodejci s elektronikou.

Do kontejnerů se odevzdávají drobné vysloužilé elektrospotřebiče jako např. mobilní telefony, vysílačky, navigace, přehrávače mp3, rádia, notebooky, klávesnice, baterie, nabíječky, kalkulačky, budíky, elektronické hračky, auta na vysílačky, menší kuchyňské spotřebiče, fény, elektrické kartáčky, žehličky, ruční vysávače. Větší kusy jako např. televizory, ledničky, pračky, myčky, monitory, mikrovlnné trouby odevzdávejte na sběrný dvůr odpadů popř. prodejcem z elektrickými spotřebiči, kteří jsou povinni od vás při koupi nového podobného elektrozařízení starý výrobek převzít. Na tyto místa můžete odevzdat také např. zářivky.

Do zpětného odběru spadají elektrozařízení určená pro použití v domácnosti a může je bezplatně odevzdat občan i podnikající osoba. Místa zpětného odběru nevedou o zpětně odebraných elektrozařízeních evidenci jako o odpadech. Elektrozařízení se stává odpadem až předáním zpracovateli.

9. Nebezpečný odpad

Za nebezpečný odpad se dle zákona o odpadech rozumí odpad, který

- vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelných předpisů Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů,
- se zařazuje do druhu odpadu, kterému je v Katalogu odpadů přiřazena kategorie nebezpečný odpad, nebo
- je smísen s některým z odpadů uvedených v písmenu b) nebo je jím znečištěn.

Mezi nebezpečné vlastnosti odpadu patří např. toxicita, karcinogenita, mutagenita, infekčnost a ekotoxicita. Jako příklad nebezpečných odpadů lze uvést odpady polychlorovaných bifenylů (PCB), perzistentních organických polutantů (POPs), infekční zdravotnické odpady nebo odpady obsahující rtuť či odpady z výroby převážně používající nebezpečné chemikálie ve výrobním procesu.

Nebezpečný odpad odevzdávejte na sběrný dvůr odpadů. U nátěrových hmot dávejte přednost výrobkům vodou ředitelných, ekologicky šetrných. Výrobky ve spreji nahradte jinými, lépe recyklovatelnými obaly. Nepoužitá a prošlá léčiva odevzdávejte do kterékoliv lékárny, kde mají povinnost je od občanů odebírat.

10. **Sběrný dvůr odpadů** je místo určené ke shromažďování a sběru využitelných a nebezpečných složek komunálního odpadu, objemného odpadu, stavebního a demoličního odpadu, a elektrozařízení. Sběrný dvůr odpadů se nachází na adrese: **Havlíčkova 1398/49a, 697 01 Kyjov**. Provozovatelem sběrného dvora je společnost: **EKOR, s.r.o., IČ: 60700262**.

Na sběrný dvůr odpadů můžete odevzdat i další odpad, který není sbírán prostřednictvím separovaného sběru ani jej nelze ukládat do popelnic nebo kontejnerů. Popřípadě na sběrný dvůr můžete odevzdat další elektrozařízení.

11. Závěr

Díky tomuto zavedenému systému třídění jednotlivých složek odpadů včetně zpětného odběru elektrozařízení město Kyjov snižuje množství vyprodukovaného komunálního odpadu a tím i vysoké náklady na odpadové hospodářství. Za vytříděné složky odpadu (papír, plasty, sklo) získává do rozpočtu města od společnosti EKOKOM, a.s.

nezanedbatelnou částku. Město Kyjov patří mezi nejlépe ohodnocovaná města v rámci různých soutěží v oblasti odpadového hospodářství a je uváděno jako příklad dobré praxe.

Přesto však nadále produkujeme velké množství odpadů. Snažme se odpadům předcházet a budme na sebe přísní. Odměnou bude pro nás a pro naši další generaci zdravější životní prostředí.

V Kyjově dne: 01.11.2021